

[Sneum.]

har Jylland gjort sin Indsats i dansk Kultur, og afdøde Dr. Fejlbergs Studier i jydsk Dialekter er anerkendt af international Sprogforskning. Ogsaa i dansk Politik har jydsk Politikere gjort sig stærkt gældende. Jeg behøver ikke at nævne Navne — enhver i denne Sal kender Eksempler herpaa. Nej, det, man ønsker, er et dansk Universitet beliggende i Jylland. Videnskaben er i Kraft af hele sit Væsen international, og et Universitet i Jylland skal og bør virke med i det fælles videnskabelige Arbejde. Men ved Siden heraf ønsker vi, at et Universitet i Jylland ogsaa skal tage Del i det folkelige Oplysningsarbejde og derved imødekomme et berettiget Krav fra Befolkningens Side, et Krav, som man i vore Dage bør stille til et moderne Universitet.

Som et Vidnesbyrd om Interessen for et Universitet i Jylland vil jeg pege paa det Møde, der den 14. Juni 1919 afholdtes i Aarhus af Repræsentanter for Byraad, Amdsraad og Sogneraadforeninger for Jylland. Der var Repræsentanter for næsten alle Byraad og Amdsraad, og samtlige politiske Partier var repræsenterede. Professorerne Otto Jespersen, Knud Faber og Biskop Poulsen talte, og Mødet sluttede med en enstemmig Resolution, hvori man udtalte Ønsket om at faa et Universitet i Jylland. Siden den Tid har der i adskillige Byer og Amtet været afholdt Møder om Sagen, og saa vidt jeg ved, har man overalt udtalt et enstemmigt Ønske om at faa Sagen fremmet. Jeg tror at turde sige, at der i meget store Kredse af Befolkningen er Interesse herfor, og et Vidnesbyrd derom maa man vel ogsaa antage den Kendsgerning er, at Studenter fra jydsk Skoler søger til Universitetsundervisningen i Aarhus.

Den Tid er jo heldigvis forbi, da man betragtede et Universitet som en sort Skole. De fleste tænkende Mennesker har nu den Opfattelse, at Videnskaben har Betydning for os alle, og sandt er det, at aldrig nogen Sinde har Videnskaben været det praktiske Livs Folk saa nær inde paa Livet som i vore Dage, og aldrig nogen Sinde har Videnskaben og dens Resultater præget Samfundslivet som nu. Haandens Arbejder ser hver Dag paa Arbejdspladsen og i Værkstedet Vidnesbyrd om, hvad Videnskaben har bragt ham og hans Fag. Han anvender de mest hensigtsmæssige Opfindelser, for at Arbejdet kan blive saa fuldkomment som muligt. Erhvervslivets ledende Mænd, hvad enten de staar som Ledere af Arbejderkorporationer eller som Ledere af Erhvervs virksomheder, raadspørger ogsaa Videnskaben

for at erfare, hvad den siger — ja, der er maaske nogle af dem, der undlader det, men i hvert Fald vilde det være klogt af dem i mange Tilfælde at spørge Videnskaben Naar den danske Bonde i Dag dyrker sin Jord og opdrætter sit Kvæg paa en anden og bedre Maade og faar mere ud af sin Bedrift end tidligere, saa takker han ogsaa Videnskaben for den Hjælp, den har givet ham. Og naar vi i vore Skoler underviser anderledes og bedre nu end tidligere, saa kan Videnskabens Indflydelse ogsaa mærkes dér. Den Revolution af Sprogundervisningen, som er foregaaet i den sidste Menneskealder, har Videnskaben Æren for. Prof. Otto Jespersens og Prof. Kr. Nyrops Værk har sat sit Spor i Undervisningen i Modersmaalet selv i den mindste Landsbyskole. Naar der i den sidste Menneskealder er sket saa mægtige Fremskridt i den almindelige Hygiejne, maa vi takke Lægevidenskaben derfor. Og endelig: for Lovgivningsmagten saavel som for de kommunale Myndigheder har Videnskaben paa mange Omraader den allerstørste Betydning, og derigennem for hele Befolkningen. Kort sagt: paa alle Omraader mærker vi i det praktiske Liv Videnskabens Indflydelse i Samfundet, en Indflydelse, som den for Menneskealderne siden ikke havde. Jeg er sikker paa, at dette er Grunden til, at Befolkningens Interesse for Oplysning er saa stor, som den er.

Som enhver ved, begyndte man ovre i Aarhus i Sommeren 1928 med en Universitetsundervisning paa Grundlag af en kgl. Anordning af 8. August 1928, og Aarhus Byraad gik ind for den økonomiske Side af Driften. Ministeren gav i sin Tale Besked om, hvilke Discipliner man havde taget med, og jeg skal derfor henvise til hans Udtalelser. Der har været et nøje Samarbejde med Københavns Universitet, saaledes at de studerende kan fortsætte herovre. Tilslutningen har været god, og skønt det var Mening foreløbig kun at have de studerende et Aar, viste det sig, at adskillige af dem gerne vilde blive endnu nogen Tid i Aarhus. Man har da antaget nogle Undervisningsassistenter til Hjælp for Lærerne og har derved kunnet undervise de fagstuderende baade i andet og tredie Studieaar.

Sidste Sommer indsendte Bestyrelsen for Universitetsundervisningen i Aarhus et Andragende til Undervisningsministeriet om at lade Staten overtage Driften af et fysisk-kemisk Institut, saaledes at man kunde give Medicinerne den nødvendige Undervisning til den lægevidenskabelige Forberedelseseksamen — ad privat Vej havde